

«ДЕНЬ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ»

Мета: поглибити знання учнів про історичне минуле нашої держави; формувати національну свідомість школярів, виховувати патріотів рідної держави; розвивати пізнавальні інтереси.

Обладнання: фонограми пісень, присвячені Україні, запис Гімну України, плакати із символікою держави України (герб, гімн, прапор, Конституція).

Хід заходу

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Інсценування Легенди про дівчину - Україну, яку Господь обдарував піснею

Якось Господь Бог вирішив наділити дітей світу талантами. Французи вибрали елегантність і красу, угорці — любов до господарювання, німці — дисципліну і порядок, росіяни — владність, поляки — здатність до торгівлі, італійці одержали хист до музики... Обдарувавши всіх, підвівся Господь Бог зі святого трону і раптом побачив у куточку дівчину. Вона була боса, одягнута у вишиванку, руса коса переплетена синьою стрічкою, на голові мала вінок із червоної калини.

Хто ти? Чого плачеш? — запитав Господь.

Я — Україна, а плачу, бо стогне моя земля від пролитої крові й пожеж. Сини мої на чужині, на чужій роботі, вороги знущаються з удів та сиріт, у своїй хаті немає правди й волі.

Чого ж ти не підійшла до мене раніше? Я всі таланти роздав. Як же допомогти тобі?

Дівчина хотіла вже йти, та Господь Бог, піднявши правицю, зупинив її.

— Є у мене неоціненний дар, який уславить тебе на цілий світ. Це — пісня.

Узяла дівчина — Україна дарунок і міцно притиснула його до серця. Поклонилася низенько Всевишньому і з ясним обличчям і вірою понесла пісню в народ.

Звучить пісня

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Декламування вірша

Одна Батьківщина, і двох не буває,
Місця, де родилися, завжди святі.
Хто рідну оселю свою забуває,
Той долі не знайде в житті.
Чи можна забути ту пісню, що мати
Співала малому, коли засинав?
Чи можна забути ту стежку до хати,
що босим колись протоптав?
У рідному краї і серце співає,
Лелеки здалека нам весни несуть.
У рідному краї і небо безкрає,
І ріки-потоки, мов струни, течуть.
Тут мамина пісня лунає і нині,
Її підхопили поля і гаї.
Її вечорами по всій Україні
Співають в садах солов'ї.
І я припадаю до неї устами,
І серцем вбираю, мов спраглий води.
Без рідної мови, без пісні,
Без мами збідніє, збідніє земля назавжди.

М. Бака

2. Група учнів отримує завдання

1) Дібрати якнайбільше образів, що розкривають поняття «Україна – моя Батьківщина»

2) Створити колаж «Україна - Моя Батьківщина»

3) Для учнів залу – вікторина

1. Назвіть один із найдавніших знаків, який є гербом України. (Тризуб)

2. Що означає цей символ ?

(Нині існує понад сорок версій, які пояснюють походження та тлумачать суть тризуба. Дехто вбачає в тризубі відтворення форм верхньої частини скіпетра візантійських монархів, скіпетра скіфських царів, зображення корони, тобто предметів, що символізують державну владу. Інші дослідники вважають, що тризуб нагадує обриси птаха. Значна частина фахівців припускає, що цей символ — емблема, пов'язана з конкретним предметом людської життєдіяльності — якорем, рибальським знаряддям, луком зі стрілою, колоском тощо. Інші дослідники пов'язують зображення тризуба з орнаментом, тобто візерунком, побудованим на ритмічному чергуванні та поєднанні геометричних елементів. Є думка, що тризуб Володимира — це символ ідеї державної влади. За іншими версіями — символ влади над трьома світами — небесним, земним і підземним.

3. Коли було прийнято постанову про Державний прапор України і якого він кольору? **(28 січня 1992 р., жовто-блакитний)**

4. Назвіть найбільшу святиню українського народу в музичній символіці. **(Гімн)**

5. Як називається Гімн України? **(“Ще не вмерла Україна”)**

6. Хто є автором слів Гімну України? **(Павло Чубинський)**

7. Назвіть композитора, який вірш П. Чубинського поклав на музику, цей твір невдовзі став гімном. **(Михайло Вербицький)**

8. Як називається найбільша гірська система в Україні **(Українські Карпати)**

9. Ми, українці, часто називаємо себе козаками. Що означає слово козак?

(Козаки — вільні, незалежні люди, шукач пригод, мандрівники.)

- А чи відома історія цього слова?

(Слово козак прийшло зі Сходу. У давніх тюрків козаками називали молодих хлопців, які відбували складний і небезпечний обряд посвячення в повноправні члени племені: юнаки йшли в степ і мусили там прожити кілька місяців, змагаючись з ворогами й доводячи своє вміння виживати за тяжких природних умов. Згодом це слово набуло кількох значень і перекладалося здебільшого як вільна озброєна людина.)

10. Назвіть автора трьохтомника "Історія запорозьких козаків"? **(Дмитро Іванович Яворницький)**
11. В якому році і коли суверенна Україна ввела свою грошову одиницю? Як вона називається? **(Грошова одиниця - Гривня. Введена в обіг 2 вересня 1996 року.)**
12. Чиє ім'я носить головний корабель (фрегат) Військово-Морських Сил України? **Фрегат «Гетьман Сагайдачний» (флагман ВМСУ)**

Україна... В одному вже тільки цьому слові і для нашого вуха, і для вуха чужинців бринить ціла музика... Україна – країна смутку і краси, країна, де найбільше люблять волю...

Україна – це тихі води і ясні зорі, зелені сади, білі хати, лани золотої пшениці, медові та молочні ріки...

Україна – розкішний вінок із рути і барвінку, що над ним світять золоті зорі.

(С.Васильченко)

Експрес-повідомлення.

- 1. 22 січня — День соборності України.** Це свято відзначаємо щороку в день проголошення Акта возз'єднання Української Народної Республіки й Західно-Української Народної Республіки, що відбулося в 1919 році. Офіційно в Україні День Соборності відзначається з 1999 року.
- 2. 22 січня 1918 року** у приміщенні київського Будинку вчителя було підписано IV Універсал, яким Українську Народну Республіку проголошено суверенною і незалежною державою. А 1919 року в цей самий день на Софіївській площі в Києві було проголошено Акт соборності українських земель.
- 3. «Віднині зливаються в одно віками відділені одна від одної частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і придніпрянська Україна —**

в одну Велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили й за які умирали найкращі сини України. Віднині є тільки одна незалежна Українська Народна Республіка. Віднині український народ, звільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної незалежної Української держави на добро і щастя українського народу», — пролунало 22 січня 1919 року.

4. Століттями розірваний український народ визволився з неволі — Лівобережна Україна вийшла з Російської, а Правобережна — з Австро-Угорської імперії — і возз'єднався на своїй землі в єдину Українську державу. Акт возз'єднання двох Україн був, швидше, символічним знаком прагнення єдності, бо в керівництві країни спільності тоді не було.
5. «Безпорадність провладу впливала на загальний настрій, — писала сучасниця тих подій, історик Наталя Полонська-Василенко. — Україна, затиснута між двома потужними силами — Антантою з півдня і більшовизмом з півночі, — не мала сил для боротьби. Військо розбігалось, ширилось безладдя. У таких умовах пройшла майже непоміченою подія, яка мала велике ідейне значення: Свято соборності України. 22 січня 1919 року на Софійській площі проголошено УНР і ЗУНР... Але під тиском невідрадних подій свято пройшло сухо, тихо».
6. УНР як незалежна держава постала рівно за рік перед цим. ЗУНР утворилася в листопаді 1918 року, і відразу ж розпочався процес об'єднання: зазбручанська Українська національна рада надіслала до Києва свою делегацію для переговорів із гетьманом Павлом Скоропадським. Після зміни влади переговори велися з Директорією. 1 грудня 1918 року у Фастові був укладений «передвступний договір» про «злуку обох українських держав в одну державну одиницю».

7. **21 січня 1919 року** в Хусті Всенародні збори ухвалили приєднання до Української Народної Республіки Закарпаття.
8. **21 січня 1973 року** в Чорткові на Тернопільщині гурт молоді під орудою Володимира Мармуса вивісив жовто-блакитні прапори (за що хлопців ув'язнили в радянському концтаборі).
9. **22 січня 1990 року** сотні тисяч українців узялися за руки, утворивши «живий ланцюг» від Києва до Львова, на згадку про проголошення Акту Соборності.
10. Моя Україна — широкі простори,
Поля і левади, долини і гори,
Молитва і пісня, і слово натхнення,
Наш труд і талант,
Україно, — для тебе.

ІІІ. ПІДСУМОК ЗАХОДУ

Територіальна цілісність України, скріплена кров'ю мільйонів незламних борців, навіки залишатиметься непорушною. Ми маємо бути свідомі того, що лише в єдності дій та соборності душ можемо досягти величної мети — побудови економічно й духовно багатой, вільної й демократичної України, якою пишатимуться наші нащадки. Відродження Вітчизни — це єдність наших душ, воскресіння духовності, культури, мови.

КРАЇНА МОЯ — УКРАЇНА

Мої нескінченні дороги
Сплелися, мов доля моя,
Я знову вернув до порога,
Де батьківська рідна земля.

Країно моя — Україно,
Ще пращурів пам'ять жива,
Знайома тут кожна стежина,
І сонце мене зігрива.

Хай пісня твоя, Україно,
Злітає, як птах у блакить,
А мова твоя солов'їна
У кожній оселі звучить.

Ф. Пантов

(Презентація «Моя Україна»)